

סיכום הטיול לסיציליה / עוזי טאובר

גתה, הסופר הגרמני, שערך בסיציליה חריש תרבותי עמוק ב-1787 אמר: "לראות את איטליה מבלי לראות את סיציליה זה לא לראות את איטליה בכלל, שכן סיציליה הינה המפתח לכול". פרידריך השני, השליט הגרמני הרנסאנסי של ראשית המאה ה-13, קבע: "אלוהים לא היה בוחר בפלשתינה אם היה רואה את ממלכת סיציליה שלי".

סיציליה הינה האי הגדול ביותר בים התיכון, שטחו כ-26,000 קמ"ר. כיום המחוז הרחב ביותר באיטליה המאכלס 5 מיליון תושבים.

האי סיציליה ניצב מול קלבריה (המחוז שבקצה ה'מגף' של איטליה) ומופרד מאיטליה על ידי מצר מסינה. הר הגעש אטנה, הממוקם קרוב לעיר קטניה, הוא הר הגעש הגבוה ביותר באירופה והוא מתנשא לגובה 3,320 מטר. סיציליה מוקפת איים השייכים לה מבחינה מנהלתית והם האיים האאוליים או האיים הליפריים בצפון, האיים האגאדיים והאי פנטלריה במערב.

באלפיים השנים האחרונות ידועה סיציליה כמקור לחיטה. זיתים ויין הם מוצרים חקלאיים נוספים שהיא מייצאת. המכרות בנפת קלטיניסטה הפכו למוקד לייצור גופרית במאה ה-19 אך גוועו בשנות ה-50 של המאה ה-20.

מסלול הטיול שלנו:



יום 1 – ד', 25.06.14: תל אביב - קטניה - אתנה

לאחר נחיתתנו בקטניה, הכרנו את הנהג החביב שלו, סלוטורה, ועמו יצאנו לטיול באזור.

התחלנו בביקור **בקטניה**, העיר השנייה בגדלה בסיציליה, השוכנת לאורך חופי המזרחי של האי. בקטניה הספקנו להכיר מקרוב את שוק הדגים הצבעוני והתוסס, את הקתדרלה ואת כיכר הדואומו בה ניצבת מזרקת הפיל הידועה.



קטניה מונה ב- 330,000 תושבים. העיר הוקמה כהיאחזות יוונית ועברה את תהפוכות במהלך ההיסטוריה. ב- 1963 חרבה העיר ברעידת אדמה קשה וחלק ניכר מבנייניה הנוכחיים בנויים כיום בסגנון הבארוק הסיציליאני. קטניה הייתה לנו ציון דרך לאורך נסיעותינו בחוף המזרחי.

לאחר הביקור בקטניה שמנו פעמינו אל **הר הגעש אתנה**, ההר, המתנשא לגובה של 3325 מ' מע"פ הים, נחשב לגדול והפעיל ביותר באירופה. המסורת היוונית רואה בהר את מושבו של האל וולקן, אל התפרצויות הגעש. בדרכנו במעלה ההר נכחנו בלבה המוצקה שנשפכה בעבר בנחילים אדירים והתמצקה בצורות מגוונות לרוב.



למרות היותו פעיל ומסוכן מצויים סביב ההר כמה כפרים. תושביהם מסרבים לעקור למקומות יישוב חלופיים בשל האדמה הפורייה שסביבו.

האטנה הוא אחד מהרי הגעש הפעילים ביותר בעולם, והתפרצות שלו אינה אירוע נדיר. בידינו כיום דיווחים על כתשעים התפרצויות קשות. שתיים מהן ב-1169 שגרמו להרס העיר קטניה ולמותם של כ-15,000 נפש. התפרצות ידועה נוספת התרחשה ב-1669, ובה נהרגו יותר מ-20,000 איש.

בשלושים השנים האחרונות היו חמש התפרצויות בולטות באטנה. על פי המיתולוגיה היוונית תחת ההר נמצא המפלץ טיפון שהיה אבי המפלצות יחד עם אכידנה ומאויבי האלים היוונים הגדולים ביותר עד שהובס ונאסר תחת ההר. היוונים הקדמונים סברו שזהו כור ההיתוך של האל וולקן ומקום מושבם של הקיקלופים האימתניים.

לסיציליאנים, יחסי אהבה-שנאה עם ההר. בזמן שההר פעיל, הם מנגבים את החול השחור מהמכוניות, מהמדרכות, מהמרפסות ומהפרחים ו...מכבסים מחדש את הכביסה. כשהמדענים מפעילים את מכשירי המדידה בזמן התפרצות, הכפריים מתפללים לקדושים המקומיים כדי שיגנו עליהם.

על פני ההר שוטטנו להנאתנו סביב הלוע סילווסטרי, וצפינו לעבר החוף של קטניה.

מכאן המשכנו אל מלוננו בעיר **אצ'י-ריאלה**, והכרנו את ביתנו החדש לארבעת הימים הבאים.

יום 2 – ה, 26.06.14: האיים האיטאליים

הבוקר יצאנו ליום מהנה **באיים האיטאליים** –קבוצת איים וולקנים קטנים, השרועים מול חופה בצון מזרחי של סיציליה. על גבי ספינה מהירה שטנו לליפארי, הגדול והמאוכלס בים 7 האיים. בליפארי חיים כ-10,000 תושבים המתפרנסים בעיקר מחקלאות ומתיירות. בעבר, היה האי מרכז גדול לייצור אובסדיאן, זכוכית געשית חדה כתער אותה ראינו וכן פומיס, חומר וולקני לבנבן המשמש עד היום בבנייה ובחומרי ניקוי וכביסה. בסיבוב שערנו מסביב לאי צפינו לעבר נופי האיים הסמוכים, ראינו את וולקנו, בו ביקרנו אח"כ, ראינו את האי סאלינה ואת פסגת האי פילקודי. בהמשך הדרך צפינו אל האי פנריאה וראינו את פסגת הסטרומבולי, אי בקבוצה זאת שכולו ר געש מחודד.

בעת העתיקה היה ליפארי מושבה של עבדים ושל מגורשים. בהמשך התפתח כאי של שודדי ים וכארץ גזרה רומית. עוד בזמן היוונים הקדמונים ידעו להפיק כאן צבעים עדינים שיצא להם שם והדר בכל העולם ה עתיק כמשמשים לאיור כדי חרס.

המשכנו לוולקאנו, האי השכן, העשיר בפעילות וולקנית ובמעיינות בוץ וגופרית. כמה מאיתנו נהנו מארוחת דגים מעולה.

שבעה איים מרכיבים את הארכיפלג האיטאלי הנמצא צפונית לסיציליה ומערבית לקצהו הדרומי של המגף האיטלקי. באטלסים רבים נקרא הארכיפלג על שם האי הראשי ליפארי, אך האיטלקים מתעקשים לקרוא לאיים אלה בשם האיים האיטאליים (ISOLE EOLIE). מקורו של השם כנראה באמונה שרווחה כי זהו מקום מושבו של אאולוס מלך הרוחות. אמונה זו זכתה לחיזוקים רבים מן הפעילות הגעשית הרבה באזור.

שבעת האיים, הפרושים בצורת האות הלועזית Y, הם: וולקנו, הקרוב ביותר לסיציליה; ליפארי, הגדול והמיושב מכולם, בעל היסטוריה גיאולוגית-וולקנית מורכבת; סלינה, אי שבמרכז מתנשאים שני הרי געש רדומים (או כבויים) וביניהם עמק פורה; פיליקודי ואליקודי, איים וולקניים תלולי חופים, הנחשבים רחוקים ונידחים גם בתוך הארכיפלג; פאנאריאה, הקטן באיים, ששטחו שלושה קילומטרים רבועים בלבד; וסטרומבולי, שבו מתנשא הר געש פעיל וזועף הנושא אותו

שם. כל האיים בארכיפלג געשיים, שניים מתוכם פעילים עדיין (וולקנו וסטרומבולי) והיתר רדומים או כבויים.

לאור התנאים הפיסיים הקשים פרנסת התושבים מוגבלת ומתרכזת בדיג, במעט חקלאות, בעיקר של כרמי יין, בכריית מחצב הפומיקס (אבן בזלתית קלה) באי ליפארי, ובתיירות.

סביבת האיים בורכה בשפע דגה, ובאיים כ-500 סירות דיג פעילות.

גורם המשיכה העיקרי הוא כמובן הנוף המיוחד ותחושת הניתוק שחווים המבקרים באיים. בשנים האחרונות הוחל בפיתוח תשתית לתיירות בליפארי, בוולקנו ובסטרומבולי. פאנאריאה הפך לאחרונה לאי קיט ים תיכוני שבני נוער, רובם בני עשירים, מגיעים אליו מכל רחבי איטליה.

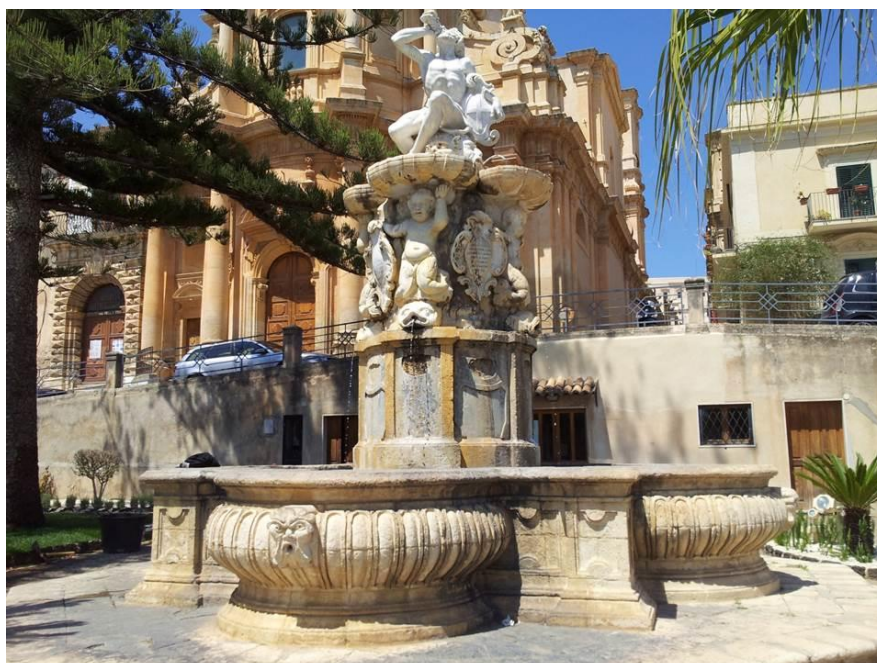
לעת ערב שבנו למלון

יום 3 – ו', 27.06.14: סירקוזה – נוטו

התחלנו בנסיעה דרומה לאורך הכביש המזרחי. בדרכנו, חצינו את **בקעת קטניה הפורייה**, הזרועה כמעט כול בפרדסים גדולים בהם מגדלים את תפוזי הדם העסיסיים.

הגענו ל**נוטו**, בירת הבארוק הסיציליאני

נוטו - עיר בת 20,000 תושבים. ניאס נוסדה ע"י הסיקיליים, כונתה ניטאון ע"י היוונים ו- נטום, ע"י הרומים. השם נוטו הוא לאחר הכיבוש המוסלמי. לאחר רעידת האדמה ב-1693, נבנתה מחדש במאה ה-18, בסגנון בארוק ייחודי כ"עיר פתוחה" ומודרנית. לימים, נודע סגנון הבנייה כ"הבארוק של נוטו" בשל ייחוד ושילוב הסגנונות שבו.



מכאן המשכנו חזרה צפונה, והפעם **לסירקוזה**. השוכנת במפרץ יפהפה. בעת העתיקה הייתה סירקוזה עיר יוונית גדולה וחזקה, ובה נולד גם ארכימדס הידוע. כיום, העיר המונה 125,000 תושבים והיא משמרת את המורשת היוונית הקדומה, לצד מראות רומנטיים של חופי הים, כנסיות עתיקות וגם...שריד מזערי לרובע יהודי קטן שהיה בה.

התחלנו בסיור בעיר שהתחרתה ביופייה באתונה בעת העתיקה. ביקרנו בשרידיה הקדומים, בפארק הארכאולוגי. ראינו את המזבח הגדול ביותר בעולם היווני, המוקדש לזאוס, מלך האלים. טיפסנו אל התיאטרון היווני הקדום שבימים אלו נוספו לו מושבי עץ לרגל עונת האופרות המוצגות בו. סיפרנו מעט על התיאטרון היווני ומרכיביו, ומשם המשכנו אל "גן העדן", הלא הוא מחצבת עבדים אדירת ממדים. ראינו את סימני החציבה וכן את המערה המשמרת את המסורת אודות "האזן של דיוניסוס".

המשכנו וביקרנו **באי אורטיג'ה**. ראינו את מקדש אפולו, את כיכר ארכימדס הנאה ובה מזרקה המוקדשת לדיאנה, אלת הציד והירח. המשכנו אל הדואומו הייחודי של העיר, וסיימנו בביקור במעיין ארטוזה.



אורטיג'ה הוא אי בסירקוזה, המופרד מהיבשה על ידי תעלה צרה. האי מהווה חלק מהעיר העתיקה של סירקוזה, ונמצאים בו אתרים היסטוריים רבים. שמו של האי נגזר מהמילה היוונית Ortux (שליו), וגודלו כקילומטר רבוע.

המזרקה Fountain of Arethusa. מימיה באים ממעיין קדום הנובע עדיין. בעבר, מקור המים העיקרי של העיר. היוונים מאמינים שהנימפה ארתוסה (Arethusa) נהפכה כאן למזרקה ע"י ארתמיס – אל הציד, כדי להצילה מאונס ע"י אל הנהר.

בסירקוזה התקיימה קהילה יהודית עוד מהתקופה הרומית. בשנת 440 הרסו הוונדלים את בית הכנסת המקומי, ובעיר התרחשה עלילה נגד היהודים בה נטען שהם צלבו איל כדי ללעוג לצליבת ישו. בשנת 1493 גורשו כל יהודי העיר שהתגוררו עד אז בגטו (Giudecca). עד היום קיים בסירקוזה רחוב הקרוי בשם "רחוב היהודים" (ויה דל ג'ודקה).

יום 4 – שבת: 28.06.14: טאורמינה – אלקנטרה - סבוקה

הבוקר יצאנו אל חלקו הפנימי של החוף המזרחי. העמקנו אל **נהר האלקנטרה**. המים הזורמים דרך אדמת הבזלת תמיד קרירים ובחודשי הקיץ אפשר לשחות בהם. במהלך התחברותו, חשף הנחל את צורות הבזלת המרשימות, גושי סלע, משושים ושאר תצורות הלקוחות מעולם הדמיון.

קניוני הנהר אלקנטרה נוצרו על ידי פגישה של מי הנהר הקרים עם זרימת לבה חמה שנוצרה בעקבות התפרצות הר האתנה.

הנהר זורם לאורך 50 קילומטרים וסמוך לנקודה שבו הוא חוצה סדרה של זרמי לבה נוצרה סדרה של קניונים עמוקים המאופיינים בקירות תלולים ובעמודים עם בסיסי מנסרה (מזכיר את בריכת המשושים). העמודים מקיפים את קירות הקניון הבזלתיים ונראים כמו צינורות של עוגב.



המשכנו **לכפר סבוקה** ממנו נשקף נוף קסום של הים היוני והוא בנוי על מצוק. ביקרנו בבר ויטלי המפורסם, בו צולמו כמה מפרקי הסרט "הסנדק 1". בדרך סיפרנו את סיפור הסרט וכיצד הצלחתו הביאה למודעות רבה ואוהדת משהו, לקהל המאפיונרים שמוצגים בו גם כאנשי משפחה למופת. המאפיונר הסיציליאני ז'וזף בוננו, יליד קאסטלה-מארה די גולפו, שימש השראת לדון קורליאונה. אלה מכם שחפצו עלו עמי אל מרומי הכנסייה וממנה נשקף נוף עוצר נשימה.



המשכנו מסבוקה בדרך החוף המקסימה לכיוון **עיר החוף ג'ארדיני נקסוס**, בה עצרנו לאורך הטיילת והתענגנו על ארוחת דגים נפלאה.

לסיום, ביקרנו עיירת הקיט **טאורמינה** המכונה "הפנינה של סיציליה". שוטטנו ברחובותיה הציוריים על מגוון בתי הקפה, החנויות היוקרתיות והמסעדות.

העיר טאורמינה (10,000 תושבים) היא יעד התיירות הראשון במעלה באי. זוהי עיר יפהפייה ובה בתים עתיקים וציוריים, גנים וגלריות, והיא בנויה על שיפולי מצוק, משקיפה אל הים מצד אחד ואל ההר אתנה המושלג מצד שני. המיקום המצוין והתשתית התיירותית המפותחת הופכים אותה לבסיס נוח ליציאה לטיולים באזור. שמה של טאורמינה כיעד נהדר יצא לה כבר במאה ה-18, כשיוהן וולפגנג גתה תיאר אותה כחתיכה מגן עדן. הצלם ווילהלם פון גלודן הגיע לעיר שלוש שנים אחריו וצילומיו פרסמו את טאורמינה בקרב שועי עולם. בין המבקרים שנהרו לעיר היו אינגמר ברגמן, פרנסיס פורד קופולה, מרלן דיטריך, ד.ה. לורנס, טרומן קפוטה, אוסקר ווילד, פרדריקו פליני, קארי גרנט, אליזבת טיילור, וודי אלן, גרגורי פק, מרסלו מסטרויאני ועוד.

צעדנו לאורך מדרחוב החוצה את העיר, קורסו אומברטו, שלאורכו חנויות, מסעדות ובתי קפה. ברחוב מצויים גם בניינים מעניינים כמו פלאצו קורבג'ה, שהיה מקום משכנו של הפרלמנט הסיציליאני במאה ה-14, מגדל השעון הימבינימי, כנסיית האם (San Nicola) ועוד. ברחוב ניצבת כיכר דואומו, ובה מזרקת שיש עתיקה, שנבנתה ב-1635, ולידה ה"דואומו", הקתדרלה של טאורמינה. החומה שהקיפה בעבר את העיר כבר אינה קיימת בשלמותה, אך ניתן לבקר בשניים משעריה. שער מסינה (Porta Messina) שוחזר בתחילת המאה ה-19, ואילו שער קטניה (Porta Catania) עבר שחזורים רבים, האחרון שבהם במאה ה-15.



התיאטרון היווני העתיק הוא האתר הפופולרי בטאורמינה. זהו התיאטרון השני בגודלו בסיציליה (הגדול ביותר שוכן בסירקוזה), רוחבו כחמישים מטר ואורכו כ-120 מטר. בקיץ מתקיים במקום פסטיבל האמנות של טאורמינה, הכולל אירועי קולנוע, תיאטרון, בלט ומוזיקה.

יום 5 – א'. 29.6.2014: אנה – צ'פאלו – מונטה פלגריו – מונדלו

עם בוקר עזבנו את החוף המזרחי ופנינו מערבה. לאחר נסיעה קצרה לכיוון מערב האי עלינו **לאנה - Enna**. עיר המונה כ-30,000 תושבים. לצערנו

הרב הכביש היה סגור ולכן נבצר מאתנו לצפות אל הנוף המרהיב הניבט ממרגלות המצודה הנורמנית שבשיא ההר.



אנה מייצגת תפיסת ימי ביניים של עיר מבצר, וחלשה על צומת דרכים גדול ומרכזי בדרכי האי.

מאנה, המשכנו לכיוון **צ'פאלו**, עיירת דייגים ציורית השוכנת למרגלות צוק תלול ובו כנסייה נורמנית יפהפייה. נהנינו מהטיילת הנאה שהובילה אותנו אל העיר הניצבת כמבצר על פני סלעים הבולטים מן הים. ביקרנו במפרציה של צ'פאלו, ראינו את המכבסה העתיקה וסיימנו סיורנו בביקור בקתדרלה הנורמנית העתיקה שהוקמה במאה ה-12.



המשכנו ונהנינו מהמדרחוב של העיר על שלל חנויות, בתי קפה ועוד.

הנורמנים החלו להגר מנורמנדי לאיטליה כבר בסוף המאה ה-10. בתחילה הם התקיימו בעיקר משוד וביזה של התושבים המקומיים, אך בהדרגה נודעה מיומנותם בלחימה והם הפכו משודדים לשכירי חרב אצל אצילים שונים ואפילו אצל האפיפיור. עם הגידול באוכלוסייה הנורמנית התבשל

רצון להקמת ישות מדינית אשר באה לידי ביטוי בתחילה בצורה של דוכסות ומאוחר יותר כממלכה.

בסיציליה אימצו הכובשים הנורמנים את קודמיהם הערבים ונעזרו בהם בניהול ממלכתם. בזמנם הוחדרה הנצרות הקתולית לסיציליה, והם נודעו בבנייה אדירה של כנסיות ומנזרים. הסגנון הנורמני ניכר בעיקר בצורת המבצר המאפיינת אותם.

המשכנו בנסיעתנו מערבה, חלפנו על פני העיר פלרמו וטיפסנו אל מונטה פלגרינוץ

הר מונטה פלגרינו מתנשא לגובה 600 מ' בקצה הצפוני של פלרמו. יש בו תצורות גאומורפולוגיות מרשימות של נדילות מים, מערות וצנירים. ממרומיו ניבטת קונכיית הזהב של פלרמו

ביקרנו במערה נהפכה לקאפלה, Santuario de Santa Rosalia, מקום בו התבודדה רוזאליה הקדושה ועסקה בתפילות, בצומות ובריפוי חולים שעלו לרגל לפתחה. סנטה רוסליה, האחיינית של המלך ויליאם ה-2, הפכה לנזירה וניה במערה זו. סנטה רוסליה היא הפטרונית של פלרמו. מעל המערה נמצא מנזר מהמאה ה-17.

המשכנו אל **מונדלו** עיירת חוף ציורית בקרבת העיר פאלרמו, המשמשת כמקום נופש לתושבי בירת סיציליה. היא מכונה "חוף הזהב" של פאלרמו, והטיילת Viale Regina Elena מזמינה את הנופשים בה לטיול בשעות הערב. המקום מפורסם במסעדה המפוארת "צ'רלסטון", אשר שימשה כמקום מפגש בוועידות המאפיה. לאורך החוף יש מסעדות דגים טובות ודוכני אוכל ומזכרות לרוב. זה המקום להזכיר את לחמניית הגלידה המפורסמת "בריוש", אשר תושבי מונדלו בפרט, וסיציליה בכלל, נהנים ממנה.

יום 6 – ב', 30.06.14: סג'סטה - אריצ'ה - טראפני

הבוקר עשינו את דרכנו לפינה הצפון מערבית של האי.

בדרכנו, שוחחנו על המאפיה הסיציליאנית

המאפיה היא ארגון העוסק בפשע מאורגן אשר התפתח במאה ה-19 בסיציליה כארגון עממי המבוסס על קודים של כבוד שנלחם בשחיתות של השלטון המקומי המחובר לשלטון זר. משמש גם ככינוי לארגוני פשע במדינות שונות, מהם בעלי זיקה ליוצאי איטליה ומהם חסרי זיקה כזו. חבר במאפיה נקרא מאפיוזו (בעברית: מאפיונר), או גנגסטר (משורש gang - כנופיה).

מאפיה - שם לתנועת התנגדות של תושבי סיציליה, איטליה, שנלחמו בפולשים הערבים שכבשו את האי סיציליה במאה התשיעית. מקור המילה מאפיה אינו ברור, אך רוב החוקרים סבורים שמקורו בערבית ומשמעותו בסיציליאנית הוא "אומץ" או "התרברבות". במרוצת הזמן, העסיקו בעלי אחוזות עשירים בסיציליה את חברי התנועה בשמירה על אחוזותיהם.

השערה אחרת על מקור השם מייחסת אותו לאירוע המכונה ערבית סיציליאנית, על שם הפעמונים הקוראים לקהל המתפללים לתפילת הערב (בנצרות). היה זה שמה של התקוממות עממית של העם בסיציליה נגד שארל ד'אנז'ו מלך נפולי. המרד פרץ ב-30 במרץ 1282 בכנסיית הכס הקדוש לרגל חג הפסחא מחוץ לעיר פלרמו. החל מ"צלצול הפעמונים" בכנסייה זו, נרצחו אלפי חיילים צרפתיים במשך שישה שבועות.

אומרטה (Omerta) הוא מנהג של אי שיתוף פעולה עם השלטונות. נוהג זה מקובל למדי בחברות בהן אין אמון בשלטון. עובר על "חוקי האומרטה" על פי מנהג המאפיה הסיציליאנית יתגלה תוך זמן קצר בשדות עם הלשון הכרותה בפיו - אחת השיטות להמחיש את החטא ועונשו.

המאפיה המודרנית התחילה לפעול במאה ה-19 בשם "קוזה נוסטרה" (באיטלקית: העניין שלנו) כארגון שהגן על בעלי אחוזות עשירים תמורת תשלום ולאחר מכן סחט אותם תמורת דמי חסות וכופר נפש. המאפיה הופיעה מאזור סיציליה שהוא עדיין המרכז שלה. היא התמקדה באזור בו גרו עשירי סיציליה עד לאזור החורשות ליד פאלרמו.

פאלרמו הייתה המרכז של האי המרוחק למדי ובעל חשיבות משנית (בעיני המעמדות השולטים באיטליה), כוחו ועושרו עזרו לבסס את המאפיה ולפתח את פעולותיו: היטלי הגנה ("פרוטקשן"), רצח, שליטה טריטוריאלית ואיחוד עם כנופיות. לכן, בצורה איטית אך בטוחה, המאפיה החלה לבסס את עמדתה בשלטון המקומי. הסכמי שותפות וחוזים בין המאפיה לבעלי הקרקעות היו שכיחים. המאפיה נזקקה לבעלי הקרקעות באותה מידה שהם נזקקו למאפיה. השלטון המקומי היה לעתים קרובות מעורב גם הוא בסידורים אלו. המאפיה נהפכה לראשות הכנופיות, האנשים שעבדו והאנשים ששלטו בנכסים, ומתוך בסיס הכוח שלהם גדול להיקף בינלאומי שצמח מאזור זה.

במרוצת השלטון הפשיסטי של מוסוליני הוצאה לפועל מלחמת חורמה במאפיה. התובע הכללי של האי צ'זרה מורי (Cesare Mori) קיבל סמכויות מיוחדות להנמכת רמת פעילותה. הוא גרם לרבים מהם להגר לארצות חוץ, בייחוד לארצות הברית. ביניהם ג'וזף בוננו, שמונה לראש המאפיה בארצות הברית. השאר הועמדו לדין וחלקם הוגלו לאיים הליפריים. נדמה היה כי הרשת העתיקה נחלשה, לפחות על פני השטח.

לאחר התקופה הפשיסטית, המאפיה חזרה לאיתנה אחרי כניעת איטליה לבעלות הברית במלחמת העולם השנייה בשנת 1945. ארצות הברית נעזרה בקשרים שהיו לאנשי המאפיה עם מולדתם, בעת ההכנות לפלישה לסיציליה בשנת 1943. צ'ארלי "לאקי" לוצ'יאנו ואחרים מראשי המאפיה בארצות הברית, מסרו מידע רב תועלת לקראת הפלישה לאי. המודיעין של הצבא האמריקאי נעזר בהם על מנת להצליח בפלישה ולאחר מכן בהשלמת הכיבוש של האי. בעקבות החיילים האמריקאים, הגיע ממשל אזרחי על מנת לשלוט על האי. כמובן, הייתה עדיפות באיוש מישורות הממשל ליודעי איטלקית בכלל ולשולטים בניב הסיציליאני בפרט.

האמריקנים הרשו למאפיה לבסס מחדש את מעמדם החברתי כלכלי באי. וכך, בשנות ה-60 חזרה המאפיה למעמדה הקודם והוקמה מחדש רשת המאפיה.

עוד אנו משוחחים, והנה הגענו לסג'סטה. חורבות סג'סטה העתיקה משתרעות על מדרון של גבעה ושרידי מקדש עתיק מהשלמים שנותרו. ביקרנו באתר הארכיאולוגי וסיפרנו על ה תרבות הדורית, סובבנו את המקדש הנאה והמשכנו לטרפאני.

טראפני הינה הצלע השלישית במשולש של ה"טרנאקריה" – המדוזה הסיצילאנית בעלת שלוש הרגליים. זוהי עיר נמל ובירת מחוז.

התחלנו בביקור בסאלינה – ברכות המלח העתיקות באזור. הסלינה סיפקה פרנסה לרוב ובמאה ה-16 היגיעה תוצרתה לכ- 200,000 טונות מלח בשנה. בשל תחרות עזה מסרדיניה ומקומות אחרים באירופה, שקעה הסאלינה וכיום היא מהווה מקור פרנסה דל וכן מרכז מבקרים נאה למבקשים לשוטט בין נופי הברכות ולהכיר את החי והצומח הייחודיים באזור.



משם, המשכנו לביקור בעיר המונה 60,000 תושבים ומשמשת כעיר נמל לארצות אפריקה ולאיים האגאדיים. סיירנו בסמטאות הנאות, התרשמנו ממבני הבארוק רבי הרושם וטיילנו לאורך הטייל הצפונית של העיר הבנויה על קו המים והחומה העתיקה. צפינו את מבצר העיר וירדנו אל המדרחוב לארוחת צהריים וגלידה סיציליאנית.

טראפאני נוסדה על ידי Elymians לשמש כנמל העיר הסמוכה של אריצ'ה, המשקיפה עליה ממונטה סן ג'וליאנו. העיר יושבת על צוק הנמוכים בולטת לתוך הים התיכון. מקור שמה במילה "מגל", בגלל הצורה מעוגלת של הנמל שלה. קרתגו השתלטה על העיר ב- 260 לפני הספירה, לאחר מכן הפכה אותה בסיס ימי חשוב, אבל ויתרה עליה לרומא ב- 241 לפנה"ס, במלחמה הפונית הראשונה.



על פי האגדה היוונית העתיקה, טראפאני נוצרה מהמגל שנפל מידי האלילה דמטר בעודה מחפשת את בתה פרספונה, שנחטפה על ידי האדס..

לאחר הרומים הגיעו הוונדלים, האוסטרוגותים והביזנטים. מאז המאה ה-9, השתלטו הערבים על העיר.

טראפאני נכבשה על ידי הנורמנים של רוג'ר ב-1077, פרחה תחת שלטונם והייתה אחד הנמלים החשובים ביותר בים התיכון בימי מסעי הצלב.

במאה 17, התדרדרה העיר בשל מרידות, מגפות ורעב, אבל במאה ה-18, הוכפלה אוכלוסייתה ל 30,000 תושבים. אלו עסקו בעיקר במסחר, ולנמל הייתה משמעות צבאית אדירה בימי ממלכת נפולי.

במהלך מלחמת העולם השנייה נפגעה העיר קשות, ואלפים מתושביה נהרגו, מאות מבנים חרבו. טראפאני גדלה מאוד מאז סיומה של המלחמה.

בשל קרבתה של העיר ליעדים פופולריים כגון אריצ'ה, סגסטה, והאיים האגדיים, התפתחה התיירות בשנים האחרונות.

טראפאני ידועה בפסטיבל המסתורין של הפסיון. כל שנה בשבוע הקדוש יוצאת תהלוכה ובה פסלי הפסיון עשויים משלל חומרים, עץ, מתכת, שיש ועוד המתארים את הפסיון.

טראפאני ידועה בייצור פסטו מעולה.

אחר הצהריים המשכנו לאריצ'ה, עיירת המרציפן השוכנת על הר ומוקפת חומה.

אריצ'ה - אחד מ'קני הנשרים' שבהם נודעה סיציליה. עיר ימי ביניימית משולשת היושבת על צוק סלע נישא נופים מרהיבים וסמטאות מרוצפות חלוקי נחל. אריצ'ה נוסדה בימי הביניים, וממוקמת 750 מ' מעל פני הים. תחילתה בשבט הררי עתיק יומין בשם האלימים שיסדו גם את סג'סטה. המקום שימש אתר פולחני לאלת הפריון, בתחילה לעשתורת של בני קרתנו, לאחר מכן לאפרודיטה היוונית ולבסוף לוונוס הרומית. על פסגת הגבעה ניצב קסטלו די ונרה, מבצר ונוס הנורמני מהמאות 12 - 13, שנבנה מעל שרידי ונוס העתיק. במאה ה-19 עוצבה הכנסייה מחדש בסגנון הניאו-גותי, קפלות הצד נשתמרו מהמאה ב-15. לצידה, מגדל פעמונים הנפרד מהמבנה המרכזי. אריצ'ה מושכת תיירים רבים בשל התצפית הנהדרת וכמובן המרציפנים המיוחדים והטעימים.



יום 7 – ב', 1.7.2014: מונריאלה – פלרמו – וילה רומאנה

את סיורינו נתחיל בעיירה מונריאלה הסמוכה. נבקר בקתדרלה, שנבנתה המעוטרת בפסיפסים ביזאנטיים והינה היפה ביותר באי.

מונריאלה – ביקרנו בקתדרלה הנורמאנית מהמאה ה-12, שנבנתה על ידי ויליאם השני (הטוב). זוהי הקתדרלה עם האדריכלות הנורמאנית היפה ביותר בסיציליה, המשלבת בתוכה יסודות נורמאניים, ערביים, ביזנטיים וקלאסיים. שופצה במהלך השנים אך שמרה על מקוריותה. בשער הכניסה המרכזי דלתות ארד, פרי יצירתו של בונאנו פיזאנו, והדלת המערבית עוצבה בידי באריזאנו די טראני. חיצוניותה אינה מעידה על גודל ההפתעה שמורה בתוכה - הקאפלה הרומנסקית המכה בתדהמה את כל מבקריה בהדרה, ביפעתה ובברק הזהב שלה.

אזור הפולחן והאפסיס מכוסים בפסיפסים מוזהבים עם השפעה ביזנטית. **הפסיפסים שהושלמו בשנת 1184 נחשבים לשיאה של האמנות הנורמנית-ערבית.** באפסיס המרכזי ישו מברך את המתפללים, מתחתיו המדונה והילד, מתחתם הקדושים. הקפלות הצדדיות מוקדשות למות הקדושים, ואילו באולם התווך מוצגות סצנות מסיפורי התנ"ך והברית החדשה.

בהמשך, נסענו למרכז פלרמו, נבקר בקטקומבות הקפוצ'ינים הייחודיות, ראינו את הדואומו הבנוי בסגנון ערבי נורמני, צפינו בתיאטרון פוליטאמה ובתיאטרון מאסימו המרשים. לאחר מכן נהנינו מזמן פנוי במהלכו סובבנו בעיר ובשווקיה.

פלרמו נוסדה במאה השמינית לפני הספירה על ידי סוחרים פיניקים בשל הנמל הטבעי המצוי באזור זה של חופה הצפון מערבי של סיציליה. שמה הפיניקי של העיר היה "זיז" אולם היוונים קראו לה "פאנורמוס" שמשמעה "נמל הכל" בשל הנמל הטבעי שלה. שמה של העיר נשתמר בשמה הנוכחי.

העיר נכבשה במהלך המלחמה הפונית הראשונה (264 - 241 לפני הספירה) על ידי הרפובליקה הרומית. בתקופת השלטון הרומאי הייתה העיר חלק מפרובינציית סירקוזה. לאחר חלוקת האימפריה הרומית הייתה העיר בשליטת האימפריה הביזנטית.



בשנת 827 נכבשה העיר על ידי המוסלמים.

בשנת 1026 יצאו הנורמנים במסע צלב נגד האמירות האיסלמית של סיציליה וב-10 בינואר 1072 נכבשה העיר פלרמו (האי כולו נכבש במשך זמן רב, וכיבושו הסתיים רק ב-1091).

בשנת 1194 הפכה העיר חלק מהאימפריה הרומית הקדושה והעיר הייתה העיר האהובה על קיסר האימפריה פרדריק השני. בין השנים 1266 - 1282 הייתה העיר תחת שלטון אנג'ואני, בשנת 1282 עברה להיות חלק מממלכת אראגון וב-1479 חלק מממלכת ספרד.

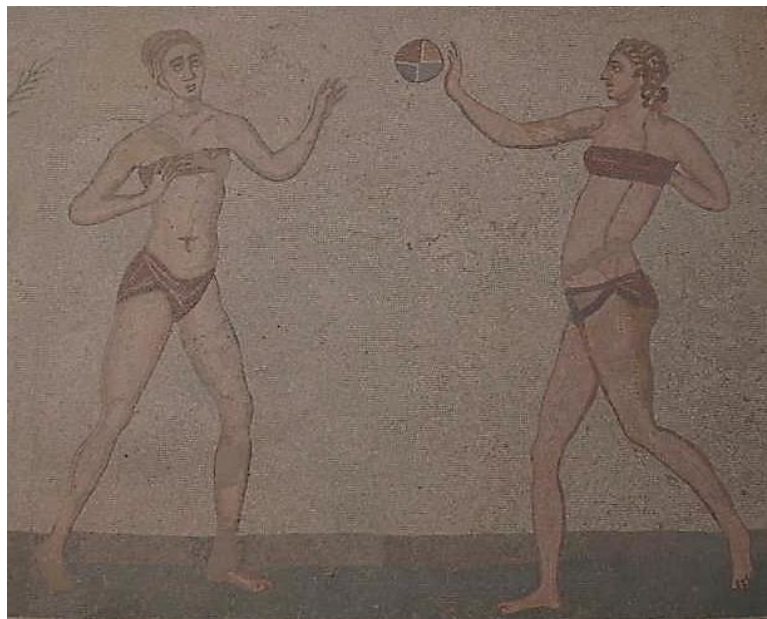
בשנת 1734 עברה העיר לשליטת ממלכת נפולי בה שלט בית בורבון והעיר הפכה לעיר פרובינציאלית בשל איחוד "שתי הסיציליות". אצילי העיר מרדו בשנת 1848 והצליחו לשמור על עצמאות העיר עד 1849.

בשנת 1860 נכבשה סיציליה ב"מסע האלף" של ג'וזפה גריבלדי והפכה חלק מממלכת איטליה המאוחדת בשליטת בית סאבויה.

במהלך מלחמת העולם השנייה נפגעה העיר קשות במהלך פלישת בעלות הברית לסיציליה בשנת 1943.

בשנת 1947 הפכה העיר למרכז סיציליה שהפכה לאזור אוטונומי, ובאותה עת עלה כוחה של המאפיה בעלת ההשפעה הרבה ביותר בעיר עד היום.

בהמשך היום, המשכנו בנסיעה ארכוה ומפותלת למרכז סיציליה כדי לבקר בשרידה המדהימים של רצפת הפסיפס המעוטרת ביותר בעולם, **וילה רומאנה**. וילה רומאית עצומה בגודלה, שנבנתה בראשית מאה ה-4 לספירה ע"י הנציב הרומי בסיציליה.



הווילה משופעת בשרידי חומות מרשימים, בעמודי שיש, בחדרי מרחץ, בבתי שימוש ציבוריים, באולמות הלבשה שהשתמשו בהם לפני הרחצה ויש בה בריכת שחיה יפהפייה בחצר הפנימית.

אך בעיקר היא נודעה בזכות 4,200 מ"ר של תמונות פסיפס נפלאות הנמצאות על רצפתה, שבה ניתן ללמוד על חיי היום-יום של התקופה. ראינו כאן סצנות של דייג וצייד, מירוצי מרכבות, נגינה, תחרויות ספורט ועוד. הפסיפס המפורסם ביותר והפופולרי ביותר במקום הוא של נערות מתעמלות או משחקות על שפת הים, כשהן מרימות משקולות, משחקות בכדור והודפות דיסקוס, ו....לבושות בלבוש מינימלי, ביקיני מודרני ממש, שכמותו אפשר לראות על חופיה של סיציליה.

לאחר זמן מה הגענו לקניון הגדול בו בילינו עד למועד הטיסה

אכן – נסיעה נפלאה

תודה לכולכם, היה נהדר

בואו בהמוניכים בפעם הנוספת

שלכם: עוזי טאובר

www.uzitauber.com